

Lägre rörelsehastigheter hos äldre kvinnor med demens jämfört med kontroller.

Bramell-Risberg E, Jarnlo G-B, Minthon L, Elmståhl S

Bakgrund: Rörelsestörning har rapporterats förekomma hos patienter med demenssjukdom. Förlångsamning liksom balans- och gångstörningar har rapporterats hos patienter med såväl Alzheimer's sjukdom (AD) som annan demenssjukdom. Fysiska funktionstest som objektivt mäter nedre extremitetens funktion har visat sig vara prediktiva beträffande kommande sjuklighet och ökat hjälpberoende hos friska äldre. Det finns dock knapphändigt med information beträffande om fysiska funktionstest kan tillämpas på patienter med demenssjukdom och om dessa kan diskriminera mellan patienter och kontroller.

Syfte: Syftet med studien var att undersöka om fysiska funktionstest utförda vid olika hastighet kan tillämpas hos äldre kvinnor med demenssjukdom, om sådana test kan påvisa skillnader avseende rörelsehastighet och förmåga att öka hastighet jämfört med kontroller, även i relation till ålder. Ytterligare syften var att beskriva utfallet för patienter med olika typer, svårighetsgrad och duration av demens.

Metod: Fyra fysiska funktionstest utfördes i självvald och maximal hastighet: gångtest 2x15 m, gång mellan parallella linjer, Get-up-and Go (GUG) och uppresning från ryggliggande hos 22 kvinnliga patienter och 22 kontroller, med en medelålder på 81 och 86 år.

Resultat: I grupperna över 80 år var gångtest 2x15 m och GUG vid båda hastigheterna samt ryggliggande uppresning från vänster i självvald hastighet signifikant långsammare bland patienterna (20-30 %). Både patienter och kontroller hade förmåga att öka sin rörelsehastighet när de bytte från självvald till maximal hastighet (13-27 %). Patienter med AD hade lägre självvald gånghastighet jämfört med patienter med annan typ av demenssjukdom ($p=0.048$).

Slutsats: Undersökning med fysiska funktionstest, relaterade till dagliga aktiviteter, vid två olika hastigheter, gick att tillämpa hos patienter med demens. Patienter med demenssjukdom hade lägre hastighet både vid gångtest och mer komplexa funktionstest som GUG. Den funktionella förmågan att öka sin rörelsehastighet tycktes vara intakt.

LUNDS UNIVERSITET

Institutionen för hälsa, vård och samhälle
Universitetssjukhuset MAS, Malmö

Referens där arbetet publicerats:

Bramell-Risberg E, Jarnlo G-B, Minthon L, Elmståhl S. Lower speeds in older women with dementia compared to controls. Dement Geriatr Cogn Disord 2005;20:298-305.

